

МОНІТОРИНГ ЗАХВОРЮВАННОСТІ РИБИ У ВОДОЙМАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Бродовська К. В., Радіюк В. Р. – магістри
Коренева Ж. Б. – к. вет. н., доцент
Роша Л. Г. – д. мед. н., професор
Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

Вступ. Відомо, що риба відноситься до необхідних продуктів харчування людини. За хімічним складом м'ясо риби дещо поступається м'ясу свійських тварин та птиці. Але м'ясо риби має певні переваги, основними з яких є – вміст мінеральних речовин та вітамінів, вищим є і ступень засвоюваності білків. За даними фахівців в м'ясі риби міститься до 23% білків, до 33% жирів, мінеральних речовин до 2%, крім того м'ясо багате на вітаміни (жиророзчинні А, D, Е та водорозчинні В2, В12, РР, С) та екстрактивні речовини. Білки риби є повноцінними так, як містять значну кількість незамінних амінокислот, які потрібні будь якому організму. Завдяки такому складу м'ясо риба дуже легко засвоюється організмом людини, крім того на їстівну частину риби (м'ясо, жир і сполучна тканина) припадає до 50% її маси. Фахівці стверджують, що отримати якісну продукцію можливо тільки від здорової риби, захворюваність якої на інфекційні та інвазійні захворювання, в світі значно підвищилась, що має зв'язок, в першу чергу, з антропогенними факторами на середовище та загальним потеплінням на планеті. Найчастіше риба хворіє в замулених водоймах зі слабкою проточністю та насиченням кисню; уражатися може риба всіх вікових груп, але частіше молодь.

Мета роботи: проведення моніторингу захворюваності риби у водоймах Миколаївської області.

Матеріал і методи досліджень. Використовували: дані дослідження риби у водоймах Миколаївської області державною службою ДПСС, власних досліджень. Методи: клінічне обстеження, мікроскопічні та патологоанатомічні дослідження.

Результати дослідження. Згідно екологічного паспорту, в регіоні – до 150,5 га зайнято водними об'єктами, що складає майже 6,1 % від площі регіону. Миколаївська область розташовується в басейнах найбільших річок України, а саме до 59,5% в басейні річки Південний Буг і до 23,5% в басейні річки Дніпро (23,5%), а також до 17% в басейнах інших річок Причорномор'я (Кодима, Синюха, Чорний Ташлик, Інгул, Інгулець та інші). На ветеринарному обслуговування в період з 2020-2021 рр. нараховувалось водойм площею: ставків різного розміру до 4255,92 га, водосховищ до 3062 га, а також природні водойми лиманів (Дніпробугський, Бугський, Березанський та Тілігульський) де проводять промисловий вилов риби. Крім того, вилов риби проводиться в Чорному морі.

Миколаївська область багата та тваринний світ, а регіоні нараховується близько 100 тис. видів хребетних та безхребетних тварин, з яких майже 100 видів риб. На територіях водойм регіону розташовуються чисельні нерестовища, території зимівлі та нагулу риб: ляща, тарані, рибця, пузанка, осетра, судака, сазана, білуги, севрюги, оселедця, тюльки, шпротів, глоси, чорноморської кефалі, пеленгаса, карася, бичка, щуки, сома, окуня та інші.

За 2021 рік в Миколаївську РЛДПСС на лабораторне дослідження було доставлено 3756 проб риби, крім того лабораторіями області проведено 93952 дослідження, щодо всіх видів захворювань риб (інфекційним та інвазійним): проведено досліджень 78297 мікроскопічних та 15655 патологоана-

томічних. По Миколаївській області найбільш поширеними захворюваннями є диплостомоз, каріофільоз, диплозооноз, дилепідоз (валіпороз).

Основні характеристики цих захворювань такі:

- **диплостомоз**, збудник церкарій, трематода роду *Diplostomum*, клінічними ознаками є ушкодження очей у риб (більмо), що має зв'язок з відкладанням вапна в кришталику ока; очі мутніють і набувають білувато-молочного кольору (паразитарна катаракта); паразит локалізується на зябрах риб; відмічаються крововиливи в ділянках зябрових кришок, навколо плавців та на черевній стороні тіла риби. Для підтвердження діагнозу досліджували зябра риби та кришталік ока, виявляли невеликих рухливих паразитів розміром 0,4- 0,6 мм;

- **каріофільоз**, збудник цестода *Caryophyllaeus fimbriceps*, клінічними ознаками є значне схуднення риби, зябра та видимі слизові оболонки бліді (анемічні), здуття черева, гіперемія ділянки ануса та його випинання; в кишечнику наявність паразитів, ознаки катарально-геморагічного запалення слизових оболонок, некроз стінок кишечника, чисельні ділянки крововиливів;

- **диплозооноз**, збудники моногенетичні сосальщики-спайники роду *Diplozoon*; на розтині відмічали значне виснаження, западіння очей, ураження зябрового апарату, зяба вкриваються значним шаром слизу, виявляються сіруваті тканинні розростання (здуття) та ділянки некрозу;

- **дилепідоз (валіпороз)**, збудники цестоди родини *Dilepididae*; на розтині відмічали значне виснаження, збільшення печінки та жовчного міхура, в міхурі накопичення червонуватої жовчі, значна кількість ділянок крововиливів в печінці та кишечнику.

Висновки. В Миколаївській області до 150,5 га площі зайнято водними об'єктами, це майже 6,1 % від площі регіону, в яких мешкає біля 100 видів риби. Найчастіше риба хворіє в замулених водоймах зі слабкою проточністю та насиченням кисню; уражатися може риба всіх вікових груп, але частіше молодь. Поширеними захворюваннями є диплостомоз, каріофільоз, диплозооноз, дилепідоз.

ВИВЧЕННЯ ДІЇ НАТРІЮ ГІПОХЛОРИДУ ЩОДО ПАТОГЕННИХ ЕНТЕРОБАКТЕРІЙ БДЖІА ВИДУ KLEBSIELLA PNEUMONIAE

Галатюк О. Є. – д. вет. н., професор
Романишина Т. О. – к. вет. н., доцент
¹Лахман А.Р. – аспірант

Поліський національний університет, м. Житомир
Свиридюк К. П. – асистент кафедри хімії
Житомирський державний університет ім. І. Франка,
м. Житомир

Ralitsa Balkanska – к. вет. н., доцент
Agricultural Academy, Kostinbrod, Bulgaria

Вступ. Підвищення рентабельності пасік залежить від лікувально-профілактичних заходів при патологіях бджолиних колоній різної етіології. Для проведення даних заходів у бджологосподарствах необхідно застосовувати дієві засоби, де діюча речовина матиме вплив на збудника конкретної хвороби. Наразі, поширеною патологією у гуманній медицині є дисбактеріози, але цей патологічний стан притаманний також і тваринам. Однією з причин злітання бджолиних колоній у весняно-осінній періоді є порушення нормального складу мікрофлори кишечника